

A בס"ד

Intro

Today we will begin בע"ה the third Perek and learn 'דף י' of מסכת הוריות. Some of the topics we will learn about include.

The מחלוקת רבי שמעון וחכמים regarding חטא ואח"כ עבר. If the כהן גדול or the king committed an עבירה and then left his position; or

חטאו עד שלא נתמנו. If the כהן גדול and נשיא committed an עבירה before they were appointed, and then were appointed to their position.

The חכמים hold בתר חטאת אזלינן. We go by the time of the עבירה; If he was a גדול ונשיא at that time he brings a פר ושעיר; And if he was a הדיוט at that time he brings a כשבה ושעירה.

While רבי שמעון holds בתר ידיעה אזלינן. We also go by the ידיעה, when he became aware of the עבירה and became obligated in a קרבן. Therefore, they bring a פר ושעיר only if they were a גדול כהן גדול during both the ידיעה ונשיא; חטאת וידיעה; And they bring a כשבה ושעירה only if they were a הדיוט during both the חטאת וידיעה; But if they were a גדול ונשיא during one and a הדיוט during the other, they do not bring any קרבן.

B גדולה עבירה לשמה

כמצוה שלא לשמה. An עבירה for the sake of Hashem is equal to a Mitzvah with ulterior motives.

לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אפילו שלא לשמן. שמתוך שלא לשמן בא לשמן. A person should always learn Torah and perform Mitzvos even when he has ulterior motives, because he will eventually come to do it לשמה.

אין הקב"ה מקפח אפילו שכר שיחה נאה. Hashem rewards a person even for merely using refined language.

לעולם יקדים אדם לדבר מצוה. A person should always hasten to perform a Mitzvah

A

מחלוקת רבי שמעון וחכמים
חטא ואח"כ עבר

חטאו עד שלא נתמנו

ביתר ידיעה
אזלינן

ביתר חטאת
אזלינן

B

גדולה עבירה לשמה
כמצוה שלא לשמה

לעולם יעסוק אדם
בתורה ובמצוות
אפילו שלא לשמן
שמתוך שלא לשמן
בא לשמן

אין הקב"ה מקפח
אפילו שכר שיחה נאה

לעולם יקדים אדם
לדבר מצוה

1 So, let's review ...

Zugt Di Mishnah:

כהן משיח שחטא ואח"כ עבר ממשיחותו
וכן נשיא שחטא ואחר כך עבר מגדולתו
כהן משיח מביא פר
והנשיא מביא שעיר

If the **כהן גדול** or the king committed an **עבירה** and then left his position, the **כהן גדול** still brings a **פר** and the **נשיא** still brings a **שעיר**, because

בתר חטאת אזלינן

We go by the time of the **עבירה**, and he was a **גדול נשיא** at that time.

However,

משיח שעבר ממשיחותו ואחר כך חטא
וכן הנשיא שעבר מגדולתו ואח"כ חטא
כהן משיח מביא פר
והנשיא כהדיוט

If the **כהן גדול** or king left his position and afterward committed the **עבירה**, only the **כהן גדול** still brings a **פר**; But the **נשיא** does not bring a **שעיר**. Rather, he brings a **כשבה** like a commoner.

And the Gemara explains:

כהן משיח מביא פר
Because the Pasuk states
והקריב על חטאתו

The superfluous words **teach** על חטאתו
מלמד שמביא חטאתו משעבר
The **כהן גדול** brings the **פר** even after he leaves his position.

While

והנשיא כהדיוט
Because the Pasuk states
אשר נשיא יחטא

כשהוא נשיא אין
לא כשהוא הדיוט לא
The **נשיא** brings a **שעיר** only while he is a **נשיא**, but not after he leaves his position.

=====

1

מלך

כהן משיח שחטא ואח"כ עבר ממשיחותו
וכן נשיא שחטא ואחר כך עבר מגדולתו
כהן משיח מביא פר
והנשיא מביא שעיר

If the **כהן גדול** or the king committed an **עבירה** and then left his position, the **כהן גדול** still brings a **פר** and the **נשיא** still brings a **שעיר**,

because

בתר חטאת אזלינן

We go by the time of the **עבירה**, and he was a **כהן גדול נשיא** at that time.

However,

משיח שעבר ממשיחותו ואחר כך חטא
וכן הנשיא שעבר מגדולתו ואח"כ חטא
כהן משיח מביא פר
והנשיא כהדיוט

If the **כהן גדול** or king left his position and afterward committed the **עבירה**, only the **כהן גדול** still brings a **פר**;

But the **נשיא** does not bring a **שעיר**.

Rather, he brings a **כשבה** like a commoner.

והנשיא כהדיוט

Because the Pasuk states

אשר נשיא יחטא

לפוא נשיא אין

לפוא כהדיוט לא

The **נשיא** brings a **שעיר** only while he is a **נשיא**, but not after he leaves his position.

כהן משיח מביא פר

Because the Pasuk states

והקריב על חטאתו

לפוא מביא חטאתו משעבר

The **כהן גדול** brings the **פר** even after he leaves his position.

2

Zugt Di Mishnah:

חטאו עד שלא נתמנו
ואח"כ נתמנו

If the כהן גדול or the נשיא committed an עבירה before they were appointed and were then appointed to their position, there is a Machlokes:

The תנא קמא holds
הרי אלו כהדיוטות

They bring a כשבה ושעירה like a common person, because

®

בתר חטאת אזלינן

We go by the time of the עבירה when they were still הדיוטות. ®

While רבי שמעון holds it depends

אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבים
ומשנתמנו פטורים

If they became aware of the עבירה before they were appointed, they bring a כשבה ושעירה, but if they became aware of the עבירה after they were appointed, they are not liable for any קרבן, because רבי שמעון holds ®

בתר ידיעה אזלינן

We also go by the time he became aware of the עבירה when he becomes obligated in the קרבן. ®

Therefore, only if he was a הדיוט during both ידיעה חטאת he brings a כשבה ושעירה, but if he was a הדיוט during the ידיעה and he was a גדול ונשיא during the ידיעה, he does not bring any קרבן.

And as Rashi adds;

Accordingly, רבי שמעון also disagrees in the previous Mishnah's case of

חטא ואח"כ עבר

And רבי שמעון holds

פטורים

The כהן גדול ונשיא are not liable for any קרבן, because בתר ידיעה אזלינן

We also go by the ידיעה and, there he was a נשיא and גדול during the עבירה, and a הדיוט during the ידיעה.

=====

2

משנה

חטאו עד שלא נתמנו
ואח"כ נתמנו

If the כהן גדול or the נשיא committed an עבירה before they were appointed to their position,

תנא קמא

הרי אלו כהדיוטות

They bring a כשבה ושעירה like a common person,

because

בתר חטאת אזלינן

We go by the time of the עבירה when they were still הדיוטות.

רבי שמעון

אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבים
ומשנתמנו פטורים

If they became aware of the עבירה before they were appointed, they bring a כשבה ושעירה,

but if they became aware of the עבירה after they were appointed, they are not liable for any קרבן,

because רבי שמעון holds

בתר ידיעה אזלינן

We also go by the time he became aware of the עבירה when he becomes obligated in the קרבן.

And as Rashi adds;

Accordingly, רבי שמעון also disagrees in the previous Mishnah's case of

חטא ואח"כ עבר

And רבי שמעון holds

The כהן גדול ונשיא are not liable for any קרבן,

because

בתר ידיעה אזלינן

We also go by the ידיעה and, there he was a נשיא and גדול during the עבירה, and a הדיוט during the ידיעה.

3 The Gemara proceeds with the source for
 בתר חטאת אזלינן
 The Pasuk of הכהן המשיח states
 אם הכהן המשיח יחטא
 חטא כשהוא משיח מביא
 כשהוא הדיוט אינו מביא
 He brings a פר only if he was a גדול during the עבירה, but
 he does not bring a פר if he was a הדיוט during the עבירה.

And the Pasuk of נשיא states
 אשר נשיא יחטא
 שחטא והרי הוא נשיא
 ולא שחטא ועודהו הדיוט
 He brings a שעיר only if he was a נשיא during the עבירה, but
 he does not bring a שעיר if he was a הדיוט during the עבירה.
 =====

3

The source for
בתר חטאת אזלינן

And the Pasuk of וְאִם נָשִׂיא states
**אִשֶּׁר נָשִׂיא
 יִחַטֵּא**
*לחטא ופרי פוא נליא
 ווא לחטא וצודפו פדיוט*
*He brings a שעיר only if he was
 a נשיא during the עבירה,
 but not if he was a הדיוט
 during the עבירה.*

The Pasuk of כהן הַמִּשִּׁיחַ states
**אִם הַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ
 יִחַטֵּא**
*חטא כלפוא מליח מקיא
 כלפוא פדיוט אינו מקיא*
*He brings a פר only if he was
 a כהן גדול during the עבירה,
 but not if he was a הדיוט
 during the עבירה.*

4 The Gemara proceeds with three Drashos in the Pasuk אשר נשיא יחטא

1. אשר נשיא יחטא

יכול גזרה

One might have thought that the word אשר implies that it's predestined that the נשיא will commit an עבירה and bring a קרבן.

However, we learn from the Pasuk of כהן המשיח which states

אם הכהן המשיח יחטא

מה להלן לכשיחטא

אף כאן לכשיחטא

The Pasuk means, IF the נשיא commits an עבירה he brings a קרבן.

2.

אשר נשיא יחטא

פרט לנשיא שנצטרע

Only if the נשיא is eligible to be the king, he brings a שעיר, but if the king became a leper and is disqualified, he brings a כשבה ושעירה like a הדיוט;

And we see that a נשיא שנצטרע becomes disqualified from the Pasuk

וינגע ה' את המלך

ויהי מצורע עד יום מותו

וישב בבית החפשיית

When the king אסא became a מצורע he was relieved of his duties as king.

3.

אשר נשיא יחטא

says רבי יוחנן בן זכאי

אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו

Fortunate is the generation whose king brings a קרבן for an עבירה that he committed unintentionally.

Because

אם נשיא שלו מביא קרבן

צריך אתה לומר מהו הדיוט

If even the king brings a קרבן, a הדיוט who sins will certainly bring a קרבן; and

ואם על שגגתו מביא קרבן

צריך אתה לומר מהו זדונו

If for an unintentional עבירה he brings a קרבן, he will certainly do Teshuvah for an intentional עבירה.

=====

4

1

אשר נשיא יחטא
יכול גזרה

One might have thought that it's predestined that the נשיא will commit an עבירה and bring a קרבן.

However, we learn from the Pasuk of כהן המשיח which states

אם הכהן המשיח יחטא
מה להלן לכשיחטא

אף כאן לכשיחטא

The Pasuk means, IF the נשיא commits an עבירה he brings a קרבן.

2

אשר נשיא יחטא
פרט לנשיא שנצטרע

Only if a נשיא is eligible to be the king, does he bring a שעיר, but if the king became a leper and is disqualified, he brings a כשבה ושעירה like a הדיוט;

And we see that a נשיא שנצטרע becomes disqualified from the Pasuk

וינגע ה' את המלך

ויהי מצורע עד יום מותו

וישב בבית החפשיית

When the king אסא became a מצורע he was relieved of his duties as king.

3

אשר נשיא יחטא
רבי יוחנן בן זכאי

אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו

Fortunate is the generation whose king brings a קרבן for an עבירה that he committed unintentionally.

Because. . .

ואם על שגגתו מביא קרבן צריך אתה לומר מהו זדונו

If for an unintentional עבירה he brings a קרבן, he will certainly do Teshuvah for an intentional עבירה.

אם נשיא שלו מביא קרבן צריך אתה לומר מהו הדיוט

If even the king brings a קרבן, a הדיוט who sins will certainly bring a קרבן;

5 The Gemara proceeds with an Aggadic discussion based on the word אשר:

The Pasuk in קהלת states:

יש הבל אשר נעשה על הארץ
אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים
... ויש רשעים שמוגיע אליהם כמעשה הצדיקים

רב נחמן בר רב חסדא explains as follows:

אשריהם לצדיקים שמוגיע אליהם
כמעשה הרשעים של עולם הבא
בעולם הזה

Fortunate are the righteous who are punished for their עבירות with suffering in this world, as the wicked are punished in the world to come.

And

אוי להם לרשעים שמוגיע אליהם
כמעשה הצדיקים של עולם הבא
בעולם הזה

Woe is to the wicked who are rewarded for their מצות in this world, as the righteous are rewarded in the world to come.

רבא explains differently;

אשריהם לצדיקים שמוגיע אליהם
כמעשה הרשעים של עולם הזה
בעולם הזה

Fortunate are the righteous who are rewarded for their מצות even in this world, as the wicked are rewarded in this world, because the צדיקים will certainly receive their due reward in the world to come. And

אוי להם לרשעים שמוגיע אליהם
כמעשה הצדיקים של עולם הזה
בעולם הזה

Woe to the wicked who are punished for their עבירות also in this world, as the righteous are punished in this world, because the רשעים will certainly receive their due punishment in the world to come.

=====

5

The Pasuk in קהלת states:

יש הבל אשר נעשה על הארץ
אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם
כמעשה הרשעים
ויש רשעים שמוגיע אליהם כמעשה
הצדיקים...

רב נחמן בר רב חסדא

אשריהם לצדיקים שמוגיע אליהם
כמעשה הרשעים של עולם הבא
בעולם הזה

Fortunate are the righteous

*who are punished for their עבירות in this world,
as the wicked are punished in the world to come.*

אוי להם לרשעים שמוגיע אליהם
כמעשה הצדיקים של עולם הבא
בעולם הזה

Woe is to the wicked

*who are rewarded for their מצות in this world,
as the righteous are rewarded in the world to come.*

רבא

אשריהם לצדיקים שמוגיע אליהם
כמעשה הרשעים של עולם הזה
בעולם הזה

Fortunate are the righteous

*who are rewarded for their מצות even in this world,
as the wicked are rewarded in this world,
because the צדיקים will certainly receive
their due reward in the world to come.*

אוי להם לרשעים שמוגיע אליהם
כמעשה הצדיקים של עולם הזה
בעולם הזה

Woe to the wicked

*who are punished for their עבירות also in this world,
as the righteous are punished in this world,
because the רשעים will certainly receive
their due punishment in the world to come.*

6 The Gemara proceeds to cite a Pasuk that discusses another distinction between צדיקים and רשעים:
The Pasuk states
'כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם'

רבי יוחנן says the Pasuk refers to a Mitzvah.
For example,
שני בני אדם שצלו פסחיהם
Two people performed the Mitzvah of eating the Korban Pesach;
ואחד אכלו לשום מצוה
ואחד אכלו לשום אכילה גסה

זה שאכלו לשום מצוה וצדיקים ילכו בם
The one who ate it to fulfill the מצוה, is considered a Tzaddik.
וזה שאכלו לשום אכילה גסה ופושעים יכשלו בם
While the one who ate it for his personal pleasure, is considered a sinner

ריש לקיש says the Pasuk refers to an עבירה; for instance, משל ללוט ושתו בנותיו
The incident of לוט and his daughters who committed the same transgression; however
הן שנתכוונו לשם מצוה וצדיקים ילכו בם
The daughters who intended for a מצוה, are considered צדיקים
הוא שנתכוין לשם עבירה ופושעים יכשלו בם
While לוט who intended for a עבירה, is considered a פושע
=====

6 כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם

כי יוחנן
The Pasuk refers to a Mitzvah.

For example,
שני בני אדם שצלו פסחיהם
Two people performed the Mitzvah of eating the Korban Pesach;

ואחד אכלו לשום אכילה גסה

ואחד אכלו לשום מצוה

זה שאכלו לשום אכילה גסה ופושעים יכשלו בם
While the one who ate it for his personal pleasure, is considered a sinner

זה שאכלו לשום מצוה וצדיקים ילכו בם
The one who ate it to fulfill the מצוה, is considered a Tzaddik.

ריש לקיש
The Pasuk refers to an עבירה;

For example,
משל ללוט ושתו בנותיו
The incident of לוט and his daughters who committed the same transgression.

הוא שנתכוין לשם עבירה ופושעים יכשלו בם
While לוט who intended for an עבירה, is considered a פושע

הן שנתכוונו לשם מצוה וצדיקים ילכו בם
The daughters who intended for a מצוה, are considered צדיקים

7

רבי נחמן בר יצחק says
גדולה עבירה לשמה
כמצוה שלא לשמה

An *עבירה* for the sake of Hashem is equal to a Mitzvah with ulterior motives.

As the Pasuk states

תבורך מנשים יעל אשת חבר הקני
מנשים באהל תבורך

יעל who committed an *עבירה* לשמה is considered like the *אמהות* who resided in tents.

רבי יהודה אמר רב says
לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות
אפילו שלא לשמן

A person should always learn Torah and perform Mitzvos even when he has ulterior motives, because he will eventually come to do it לשמה. As we see

שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק הרשע
זכה ויצתה ממנו רות

That בלק, who brought Korbanos with the intention of harming Klal Yisroel, was nevertheless rewarded with a descendant such as the צדיקת Rus.

7

רבי נחמן בר יצחק

גדולה עבירה לשמה
כמצוה שלא לשמה

An *עבירה* for the sake of Hashem is equal to a Mitzvah with ulterior motives.

As the Pasuk states

תבורך מנשים יעל אשת חבר הקני
מנשים באהל תבורך

יעל who committed an *עבירה* לשמה is considered like the *אמהות* who resided in tents.

רבי יפודה אמר רב

לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות
אפילו שלא לשמן
שמתוך שלא לשמה בא לשמה

A person should always learn Torah and perform Mitzvos even when he has ulterior motives, because he will eventually come to do it לשמה.

As we see

שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק הרשע
זכה ויצתה ממנו רות

That בלק, who brought Korbanos with the intention of harming Klal Yisroel, was nevertheless rewarded with a descendant such as the צדיקת Rus.